Kommunal og distriktsdepartementet

postmottak@kdd.dep.no

Skaun, 22.01.2025

Høring – Forskrift for budsjettkapital 553 post 60 – «Kompetanse for arbeidskraft i distrikta».

Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest, lakseregionen ønsker med dette å sende inn en høringsuttalelse vedr. høring til forskrift for kap. 553. post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene.

IPR Trøndelag sørvest, lakseregionen består av kommunene Skaun, Orkland, Heim, Aure, Hitra, Frøya, Rennebu, Rindal og Surnadal. Det interkommunale politiske rådet består av regionens ordførere som har stemmerett og kommunedirektørene som øverste administrative ledelse i de respektive kommunene, med tale- og møterett. Rådet har tett dialog med nasjonale og regionale myndigheter, organisasjoner og næringslivet.

Regionen vår består av et meget spennende næringsliv, med flere verdensledende bedrifter innenfor sin bransje. Disse bedriftene utgjør en markant del av verdiskapingen i Midt-Norge, og har også store behov for relevant kompetanse og arbeidskraft, både nå og ikke minst i fremtiden.

Kommunene i samarbeidet har siden 2022 hatt et pågående prosjekt med etablering av studiesenter i regionen, hvor arbeidet har vært ledet av sekretariatet, samt en bredt sammensatt prosjektgruppe med representanter fra både kommunene og det private næringslivet. I 2023 fikk vi tildelt midler fra HK Dir. som gjorde at man kunne sette i gang viktige prosesser for å jobbe fram relevante utdanningstilbud for å møte behovene i vårt regionale arbeidsmarked. Disse behovene ble systematisk jobbet fram via innhenting av data, kombinert med regionale kompetanseforum i samarbeid med blant andre Trøndelag Fylkeskommune.

De to første behovene som sto fram som svært tydelige fra eierkommunene var hhv. 1) sykepleiere, og 2) barnehagelærere. På grunn av tilskuddene som ble tildelt studiesenteret fra HK Dir. har man 2024 satt i gang desentralisert barnehagelærerutdanning i regionen i samarbeid med Nord Universitet, hvor hele 23 studenter fra våre kommuner startet på et viktig utdanningsløp. I 2025 starter vi også opp desentralisert sykepleierutdanning ved Orkdal Sjukehus i samarbeid med Nord Universitet, dette også i samarbeid med studiesentrene i hhv. Fosenregionen og Trøndelag Sør.

For det private næringslivet har vi svært tett kontakt med enkeltbedrifter, i tillegg til blant annet Næringsalliansen Trøndelag sørvest og Thamsklyngen. Dette samarbeidet gir oss et

unikt innblikk i hvilke behov vår region har, og studiesenteret har allerede satt opp flere relevante studiepoenggivende emner og relevante kurs.

Etter vår oppfatning henger «Mobilisere til utdanning og kompetanseheving» og «Tilskot til studiesenter» tett sammen, og vi vil påpeke at vårt studiesenter blant flere i Trøndelag står for tidenes mobilisering til høyere utdanning i vårt fylke. Uten tilskudd til drift av studiesenter hadde ikke dette skjedd, nettopp på grunn av at studiesentrene representerer en nærhet og en relevans som ikke UH-sektoren kan forventes å ha – både på bakgrunn av avstander rent geografisk, kjennskap til offentlig og privat sektor, men også ressursmessig hva angår relevant personell.

Studiesentrene er også viktige samarbeidspartnere for de ulike utdanningstilbyderne i vårt utdanningssystem, og har muligheten til å fortsette å drive en storstilt mobilisering av studenter som rekrutteres til utdanninger ut ifra behovet i det regionale arbeidsmarkedet vårt. Dette gjelder i særdeleshet studenter som gjerne ikke hadde vært aktuelle for å studere, nettopp på grunn av f.eks. avstander til campus, familiesituasjon, jobbsituasjon osv.

Hva angår samarbeid og samhandling vil det også være avgjørende for studiesentrene å opprette en tett dialog med både videregående skoler i de aktuelle områdene, høyere yrkesfagskoler, UH-sektor og relevante kurstilbydere. Ingen av disse vil være i en konkurransesituasjon med studiesenteret, men profittere på at studiesenteret rekrutterer studenter. Særlig samarbeidet med de aktuelle videregående skolene vil være svært interessante, siden flere og flere på grunn av økonomi kan ha vanskeligheter med å studere i de tradisjonelle «studentbyene».

Vi mener at tilskuddsordningen for studiesentrene er underfinansiert i dag, særlig med tanke på de resultatene som er skapt. Vi mener det bør opprettes kriterier som peker ut aktuelle studiesentre på bakgrunn av behov, befolkning og avstand til f.eks. campus og aktuelle studiesteder. Vi mener også at studiesentrene bør holde seg til å tilby fag/emner som er studiepoenggivende via universitet og høgskoler, emner på høyere yrkesfagskolenivå og aktuelle kurs som er relevante for aktørene i det regionale arbeidsmarkedet. Vi mener derfor det skal være et tydelig skille inn mot videregående opplæring, og at det ikke bør tilbys fag på videregående nivå ved studiesentrene. Det lovpålagte ansvaret for videregående opplæring ligger allerede hos fylkeskommunen, og i de tilfellene studiesentrene eventuelt prioriterer slike fag, fører det til en uheldig dobbelfinansiering som bør unngås.

Vårt forslag er at studiesentertilskuddet styrkes med nye 50 MNOK, slik at ordningen utgjør 100 MNOK til sammen. Vi mener denne ordningen bør omfatte 30 studiesenter i Norge, som da mottar en grunnfinansiering på ca. 3,3 MNOK. Dette beløpet er fortsatt et svært nøkternt beløp tatt i betraktning de resultatene som studiesentrene på kort tid kan vise til, samtidig som det gjør at studiesentrene er nødt til å finne regionalt tilpassede løsninger for å styrke sin egen finansiering ytterligere. Vi er avhengige av å finne gode løsninger for morgendagens kompetansebehov i en tett samhandling med ulike utdanningstilbydere, særlig i UH-sektoren, og da bør en statlig finansieringsordning sørge for en nøktern og forutsigbar drift.

Avslutningsvis velger vi derfor å oppsummere vårt høringssvar i tre konkrete forslag:

- Vi mener at ordningen bør styrkes med 50 MNOK slik at totalbeløpet blir 100 MNOK. Dette betyr en grunnfinansiering på 3,3 MNOK til 30 studiesenter i Norge.
- Vi er enige i at aktuelle studiesentre skal forholde seg til kriteriene behov, befolkning og avstand til campus/studiesteder for universitet og høgskoler. Videregående skoler og fagskoler bør ikke medregnes her, siden dette er viktige samhandlingsaktører for studiesentrene.
- Vi mener studiesentrene skal holde seg til fag/emner som er studiepoenggivende via universiteter og høgskoler, emner på høyere yrkesfagskolenivå og aktuelle kurs som er relevante for behovene i det regionale arbeidsmarkedet. Studiesentrene bør ikke tilby fag på videregående skole nivå siden dette er en lovpålagt oppgave fylkeskommunen forvalter i dag.

Forøvrig viser vi også til høringen interesseorganisasjonen for Norske utdannings- og studiesenter (NU) har utarbeidet, og vi stiller oss bak denne.

Med vennlig hilsen Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest, lakseregionen

Mildrid Kattem Aune, Ordfører Rindal kommune (leder IPR)

Gunn Iversen Stokke, Ordfører Skaun kommune

Hanne Nyhus, Ordfører Orkland kommune

Kristin Strømskag, Ordfører Frøya kommune

John Lernes, Ordfører Hitra kommune

Per Arne Lium, Ordfører Rennebu kommune

Hugo Pedersen, Ordfører Surnadal kommune

Hanne Berit Brekken, Ordfører Aure kommune

Marit Liabø Sandvik, Ordfører Heim kommune